

«Мәлір» бекжай-башасы МКК

Тексерілді *Маш*
Балабағаш тәрбиешісі
М.О.Максимова

Өтпелі тақырып: «Ертегілерелінде»

Тақырыбы:

«Музыкалық лото»

Өткізген: Г.Кемалова

2019-2020 оқу жылы

Балабақшадағы музыкалық ойындар

Музыкалық үй

Мақсаты: Музыканың түрлерін ажырату қабілетін арттыру.

Көрнекіліктер: Төрт ашпалы терезелердің ішінде музыканың түрлері бейнеленген суреттер.

Шарты: Үйдің суреті және терезелері ашпалы болуы керек. Терезені ашқанда музыканың түрлеріне байланысты би, ән, марш, күй суреттері бар.

Балалар музыканы тыңдай отыра, түрін анықтап, арнайы терезені ашса, сол бала жеңімпаз атанады.

Ойынның ұзақтылығы 5-7 минут.

Түлкі мен қаздар

Мақсаты: Кейіпкер роліне еніп, музыкалық дыбыстарды мәнерлеу құралдарын жетілдіру.

Көрнекіліктер: Түлкінің, қаздың бет пердесі.

Ойынның шарты: Түлкінің бет пердесін киген бала әндете, музыка әуеніне сай билей қазға келеді. Қаз бейнесіне енген бала, әндете жауап береді. Түлкі қазды қуады. Ұсталған қаз әнмен, тақпақпен айыбын өтейді.

Түлкі: -Қаңқ, қаңқ қалың қаз,

Ұстап жеймін қарным аш!

Қаздар: -Қой, қой түлкі, сүм түлкі,

Балапандар әлі жас!

Шортан

Мақсаты: Музыка әуенімен еркін билеуге баулу.

Көрнекіліктер: Шортан мен кішкентай балықтардың бет пердесі.

Шарты: Шеңбер құрып тұрған балалар — аквариумдағы тастар. Үлкен балық — шортан тастардың арасымен, кішкентай балықтарды қуалайды. Кішкентай балықтар: бул-бул-бул деп әндететіп қашады. Ұсталған балық тақпақ немесе ән орындайды.

Шар ұшты!

Мақсаты: Шеңбер жасап тұруға үйрету.

Көрнекіліктер: ұнтаспа

Шарты: Балалар шеңбер жасап шардың үлкендігін, пішінін көрсетеді.

«Шар үрлейміз!»-деген бұйрыққа балалар ортаға жиналып, аузымен үрлей отырып шеңбер құрастырады.

«Шар ұшты!»-дегенде музыка ырғағымен шеңбер жасап айналады.

Барабан соғылғанда балалар шардың жарылғанын қолдарын босатып жібереді. Осы шартты орындай алмаған бала ән немесе тақпақ айтып, би билеп айыбын төлейді.

Жоғарғы және төменгі дыбысты тап

Мақсаты: Музыкалық дыбыстардың төмен, жоғарылығын ажыратуға үйрену.

Көрнекіліктер: Суретті карточкалар: үйрек-балапан, аю-қонжық, қоян-көжек, жылқы-құлын т.б.

Шарты: Әрбір карточкамен жеке жұмыс. Ре (төмен дыбысты естігінде карточкадағы сол дөңгелекті жабу.) Ля (жоғарғы дыбыс) жануардың баласын көрсету керек.

Мысық пен тышқан

Мақсаты: Мысық пен тышқандар бейнесін көрсету, әртістік қабілетін арттыру.

Көрнекіліктер: Мысық пен тышқанның бет пердесі.

Шарты: Мысық орындыққа отырып ұйықтап жатады. Тышқандар мысықтың үйіне келіп билеп, асыр салып ойнайды. Мысық ұйқыдан ояғанда, тышқандар қаша жөнеледі. Ұсталған тышқан айыбын әнмен өтейді.

Ырғақты қайтала

Мақсаты: Ақшынның әнбаянның ұлттық ерекшелігін үйрету. **Көрнекіліктер:** Ақшынның, металлофон, қоңырау, үшбұрыш, ағаш қасықтар.

Шарты: Бір бала бір-бірінің арнасымен тұрады. Ақшынның барлық әнбаяндар жүйесінде барынша бірігіп және ұлттық ерекшелігін ашықта ойында, екінші және дәл осы жүйеде әрқайсысы арнасында. Бала дұрыс тұрап ойында, балалар арнасына тұрады.

Музыкалық жұмыс

Мақсаты: Суретшілердің дыбыстың әртүрлі қабілеттерін жетілдіру. **Көрнекіліктер:** Ақшынның, металлофон, қоңырау, үшбұрыш, ағаш қасықтар.

Шарты: Бір бала суретшілердің, екінші бала ойындағы жасымалды. Сырттағы бала кезін, ойындағы бала білмей тұрады. Бала ойындағы жасымалды қатты шапалақпен белгі бергенде, жасымалдан жермен алас жүрсе ақшын шапалақтайды.

Көжекті ұстау

Мақсаты: Еркін шығармашылықпен би қабілеттерін жетілдіру.

Көрнекіліктер: Көжектің бет пердесі.

Шарты: Бет перде киген бала музыка әуенімен билейді. Барлық бала көжектің биіне ілесе қайтады. Көжек биін аяқтап шеңберден қанып шығуы тиіс. Кім көжекті ұстаса, сол биші көжек атанады.

Көңілді оркестр

Мақсаты: Балаларды аспаппен әуенді сүйемелдеуге үйрету. Шығармашылық қабілетін дамыту.

Көрнекіліктер: Түрлі музыкалық аспаптар.

Шарты: Шеңберде тұрған балалар аспаптармен әуенді сүйемелдейді. Ортада әуеннің ұзақтылығын қол қимылымен көрсетіп тұрған дирижер бала болады. Әуеннің ауысымына қарай, балалар маршпен жүреді. Аяқтың ұшымен жүреді. Жеңіл секіре жүреді. Музыка әуені тоқтағанда, аспапты балалар ала қояды. Аспап ала алмаған бала дирижер болады.

Аспапты үнінен тап

Мақсаты: Есту қабілетін дамытып, аспаптарды үнінен ажырату қабілетін арттыру.

Көрнекіліктер: Ақшынның, металлофон, қоңырау, үшбұрыш, ағаш қасықтар, домбыра, т.б.

Шарты: Шымылдың артындағы бала өзіне ұнаған аспабын ойнайды. Аспапты үнінен кім тапса, сол жеңімпаз болады.

Әнді тап

Мақсаты: Әуенінен танып әннің атын атау, немесе әнді жалғастыру керек.

Шарты: Әуен фортепианодан ойналады. Әнді әуенінен дұрыс тапқан бала қол көтереді. Әннің атын айтады, немесе әнді шумағымен орындап келеді.

Сылдырмақ пен бубен

Мақсаты: Балалардың тыңдау ынтасын дамыту.

Шарты: Сылдырмақтың дыбысына балалар шеңбермен аяқтың ұшымен жүреді. Бубеннің дауысы естілгенде, балалар отыра қалуы керек.

Жоғалған аспап

Мақсаты: Аспаптардың атауын есте сақтауға, түрінен ажыратуға үйрету.

Шарты: Металлофон, сырнай, дауылпаз, үшбұрыш, домбыра, сылдырмақтар... т.б. үстел үстінде тұрады. Балалар көзін жұмады. Осы кезде

Бір бала бір аспапты жасырады. Көздерін жұмған балалар көзін ашып, жоғалған аспапты атауы керек.

Сағат

Мақсаты: Әуенді әуенінен танып білуге үйрету. Есту сезімін тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: Сағат тілі ортасында орналасқан, шеңбер бойымен әннің мазмұнына сай суреттері бар карточка.

Шарты: Әнді әуенінен дұрыс тапқан бала, арнайы әннің мазмұнына сай суретке апарып қояды.

Әуенді әрле

Мақсаты: Әуенді тыңдап білуге үйрету. Ырғақтылық сезімін тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: Музыкалық аспаптар.

Шарты: Балаларға тағы да немесе вокалды әуен қойылсады. Бала әуенді тыңдай отырып мінезін суреттеуі тиіс. Тыңдалатын ән жыл әр-түрлі тақырыпта болуы мүмкін.

Қайталау

Мақсаты: Есту қабілетін, митвсын тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: Музыкалық аспаптар.

Шарты: Ырғақты жетекші шапалақпен, немесе аспаппен соғады. Бала сол ырғақты қайталауы керек. Ырғақ әр-түрлі болуы мүмкін.

Музыкалық лото

Мақсаты: Музыкалық дыбыстардың жоғары, төменділігін ажырату.

Көрнекіліктер: Нота жолы, түрлі-түсті нота дөңгелекшелері, металлофон.

Шарты: Бір бала металлофонда дыбыстарды соғады. Ал, балалар нота жолына естіген дыбыстар жуан болса, төменгі жолға, жіңішке дыбысты естісе, жоғарғы сызыққа қояды.

Бізге келген қонақтар

Мақсаты: Кейіпкердің мінезіне сай, әуенді ажырата білуге үйрету.

Көрнекіліктер: Аңның, құстың, қоянның бет пердесі.

Шарты: Алдын ала бір бала шымылдың артына барып, аңның немесе құстың бет пердесін киеді. Ал 3-4 бала аспаптарды алдына қойып, келген қонақтың мінезіне сай, аспапты соғады. Аю келсе- жуан дыбыстар, қоян келсе- секіртпелі дыбыстар, торғай келсе- жіңішке дыбыстарды соғу керек.

Ойыншықтың әуенін тап

Мақсаты: Кейіпкердің бейнелі әуенінен тану. Есту сезімін дамыту.

Шарты: Баланың алдына бірнеше ойыншықтар қойылады.

Музыка әуенін тыңдау немесе фортепианодан тыңдау. Әннің мінезіне қарай, бала ойыншықты таңдап алады да, бала неліктен осы ойыншықты алғанын айтып беруі керек.

Құстың даусын тап

Мақсаты: Музыкадағы жоғарғы және төменгі дыбыстарды ажырату, есту сезімін тәрбилеу.

Көрнекіліктер: үлкен, кіші құстардың суреті.

Шарты: Құстардың суреті балаларға үлестіріліп беріледі. Ку-ку деп құстар сияқты әндетеміз. Үлкен құстар- жуан әндетеді, кішкентай құстар - жіңішке дыбыста әндетеді.

Бірінші дыбыс, соңғы дыбыс

Мақсаты: Есту қабілетін дамытып, дыбыстың дұрыс айтылуына көмектеседі.

Шарты: 1-бала ду-у-у соза әндетеді, екінші бала қай дыбыстың созылғанын айтып беруі тиіс.

Біз қайда бардық, не көрдік?

Мақсаты: Буындап әндету ерекшеліктеріне үйрету.

Шарты: Жетекші әнмен сұрақ қояды. Балалар әндете жауап береді.

-Біз орманға бардық, не көрдік?

-Аю, қоян, түлкі, қасқыр .. т.б.

-Біз циркке бардық, не көрдік?

Көңілді музыканттар

Мақсаты: Дыбыстарды дұрыс айту қабілеттерін жетілдіру.

Шарты: Аспаптарды үнін әндете отырып, аспапты ұстау, ойнау ерекшелігін көрсету керек.

Домбыранның қолға алып,
Ән айтамыз толғанып,
Дан-диги-дан,
Қобыз аспап киезі,
Оны бәрі сүйеді.
Пара-ри,пара-ри,
Сыбызғаны үрлейміз,
Жалқаулықты білмейміз,
Ду-ду-ду.

Трам-та соқса барабан,
Қызыға жұрт караған,
Трам-та-та.

Мысықай анасын қалай тауып алды?

Мақсаты: Өртістік, шығармашылық қабілеттерін дамыту. Эмоционалдық мінезін тәрбиелеу.

Шарты: Мысықай анасынан адасып қалады.

Мысықай анасын іздеп жолға шығады. Келе жатып, әтешті көреді.

-Сен менің анамсың ба? Деп сұрайды.

Әтеш: -Ку-ка-ре-ку. Мен сенің анаң емеспін, дейді.

Мысықай ешкіге келеді.

-Сен менің анамсың ба? Деп сұрайды.

Ешкі: — Ме-ме-ме. Мен сенің анаң емеспін, дейді. Мысықай сиырға келеді.

-Сен менің анамсың ба? Деп сұрайды.

Сиыр: -Мө-мө-мө. Мен сенің анаң емеспін, дейді.

Мысықай анасын таба алмай, мұңайып келе жатқанда,

-Мияу-мияу... деген дауысты естіді. Мысықай қуанып, міне менің анам деп анасын құшақтады.

Жіп орау

Мақсаты: Шапшандылыққа, әуеннің аяқталуын сезіне білуге үйрету.

Көрнекіліктер: Түрлі түсті жіптер.

Шарты: 2 топтан 2-бала шығады. Түрлі-түсті тарқатылған жіпті көңілді әуенмен орай бастайды. Музыка аяқталғанда қай баланың жібі көп оралса, сол бала жеңімпаз атанады.

Ырғақты дәл қайтала!

Ойынның мақсаты: Музыкалық аспапты тыңдауға ынтасын тәрбиелеу.

Ойын құралдары: аспаптар

Ойынның шарты: Бір бала шымылдыңтың артында тұрып, аспаппен ырғақты соғады. Ал екінші бала ырғақты қайталайды. Ырғақты дұрыс қайталаған бала жеңімпаз атанады.

Ән салған кім?

Мақсаты: Ән салған баланы даусынан тану қабілетін байқау, есту қабілетін дамыту.

Көрнекіліктер: аспаптар

Шарты: Бір бала шымылдыңтың артында тұрады, ал екінші бала ән орындайды.

Шымылдыңтың артындағы бала

ән салған баланы даусынан танып, есімін атап беруі керек.

Аспаптарды топтастыру

Мақсаты: Аспаптарды тани, топтастыра білуге үйрету.

Көрнекіліктер: ойыншықтар, аспаптар соқпалы, үрлемелі, шертпелі.

Шарты: Ойыншықтар мен аспаптар үстел үстіне қойылады. Балалар үш топқа бөлінеді де, аспаптарды топтастырып қоюы керек.

«Мәдір» бекжай-бащасы МКҚК

Тексерілді

М.О.Максимова

Өтпелі тақырып: «Жаз мезгіліндегі жануарлар»

Тақырыбы:

«Орман мекендеушілер»

Өткізген: Г.Кемалова

2019-2020 оқу жылы

Тақырыбы: Орман мекендеушілері

Білім беру саясаты: Табиғат

Кіші сала: Экология

Мақсаты: Орман мекендеушілері – аңдарды (аю, қасқыр, түлкі, қоян, тиін) бір – бірінен ажырата білу.

Білімділігі: Жабайы аңдардың атаулары мен тіршілігі туралы негізгі білім көрлермен жинау.

Тәрбиелілігі: Қоршаған ортаға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Дамытушылығы: Жабайы аңдардың төлдерінің атауларын біліп, олар туралы тақпақ жаттау.

Көрнекілігі: Жабайы аңдар, олардың балаларының суреттері, ойыншықтар, мнемо кесте т.б.

Әдіс – тәсілдер: саяхаттау, әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ – жауап, ойын т.б.

Жүрісі

Шаттық шеңбері

Жарқырап күн ашылды,

Әлемге нұр шашылды.

Қайырлы таң қонақтар!

Қайырлы таң достар! (Бір – біріне күлімсірей қарап амандасады).

Тәрбиеші:- Балалар, бүгін бізде ерекше күн. (Есік қағылып, ішке сиқыршы кіреді. Балалармен амандасады).

Сиқыршы:- Балалар мен сендердің тілектеріңді орындау үшін әдейі келдім.

Қандай тілектерің бар? (Балалар ойланады).

Тәрбиеші: - Балалар, саяхатқа шыққыларың келмей ме? (Балалар қуана келіседі). Олай болса сиқыршы біздерді орманға апарсын.

Сиқыршы: - Жарайды балалар, ендеше көздеріңді жұмыңдар.

(Балалар көздерін жұмады. Сиқыршы сиқырлы сөздерін айтады. Балалар көздерін ашқанда, орман бейнесіне тап болады. Сиқыршы балалармен қоштасып кетіп қалады).

Тәрбиеші: - Балалар біздер қайда тұрмыз?

Орманда ағаштардан басқа нелер бар? Ағаштардың түбіне , бұтақтарына мән беріп қараңдаршы?

- Ағаштың түбінде аю ұйықтап жатыр.

- Дұрыс айтасыңдар. Бұл – аю.

Балалардан аю туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тыңдап, толықтыру. Аю баласы қонжық екені, өмір сүруі, қоректенуі т.б. мағлұматтар түсіндіріледі. Балалар қасқыр, түлкі және қоянды көргендерін айтады.

Сұрақ – жауап арқылы суреттерді пайдалана отырып аңдардың жыл мезгіліне қарай тіршілік етуі, немен қоректенетіндігі жайлы түсіндіру.

Аю – қонжық, қасқыр – бөлтірік, түлкі – мыршай, қоян – көжек.

Балалар, кім жабайы аңдар туралы тақпақ біледі екен. Кім айтады?

Темірлан: Ақ қоян- ау, ақ қоян,

Үркек қоян , сақ қоян.

Қаша берсең қалыңға

«Қорқағым» деп ат қоям.

Сезім: Ойыншығым қонжығым,

Анасыңда біз жейді,
Қорбыңдағын аяқпен
Түсінде де көрсейді.

Саяхат: Түлкі, түлкі құтыңдайсың,
Айналайын таяң таяңдайсың.

Қоян құлағыңды асырсаң да,
Қасқырдаң сен құтылмайсың.

Айыра: Қасқыр орманда жертады,
Аяқпен ол қорқалды,

Аспанда қырап ұлғиды,
Малды ауылды ториды.

Балалардың көңілін бұтақта отырған ерекше аңға аудару. Бұл – тиін. Ол
жанғақты сүйіп жейді. Балалар, орманда аңдар көп екен. Олардың қоршаған
орта – табиғат үшін, адамдар үшін пайдасы зор. Сондықтан оларды сақтап,
қорғау керек.

Балалар біздер балабақшаға қайту үшін мен жасырған жұмбақты шешулерің
керек.

1. Айлакер бір қу,
Жүрген жері айқай – шу. (Түлкі).

2. Ит сияқты пішіні
Төрт түліктің жауы. (Қасқыр).

3. Қыста ақ, жазда сұры,
Өзі қорқақ, көзі қыли. (Қоян).

(Жұмбақ шешеу үшін суреттерді пайдалануға болады).

Балалар орындарына жайғасады. Тәрбиеші олардан саяхат туралы сұрайды.

Дидактикалық ойын: «Анасын іздеп тап».

Шарты: Әр аңның астына сәйкес балаларының суретін тауып қою.

Мнемо кесте арқылы тақпақ жаттау.

«Миллер» Ғабдулқалип-Ғабдушев МДККК

Тексерілді: *AK*

Балабаева Әлісәлі

М.О. Мақсұмова

Өтпелі тақырып: «Орман өсімдіктері»

Тақырыбы:

«Жидек пен саңырауқұлақтар»

Өткізген: Г.Кемалова

2019-2020 оқу жылы

Тақырыбы/ «Орманға саңырауқұлақ пен жидек теруге барайық»

Максаттары/:

1.Тәрбиелік: Қоршаған табиғаттың сұлулығына, байлығына тамсану, қызығу, оған мейрімділікпен қарауға тәрбиелеу. Бірлесе еңбектенуге тәрбиелеу.

2.Дамытушылық :Ормандағы өсімдіктерді тани отырып,балалардың қоршаған ортаға сүйіспеншілігін арттыру.

3.Оқыту : Саңырауқұлақтар мен жидектердің айырмашылығын білуге үйрету.

Педагогикалық технологиялар:компьютерлік, денсаулық сақтау технологиясы, ойын әдісі, сұрақ – жауап, әңгімелеу.

Ресурстармен қамтамасыз ету: кірпі маскасы, слайд, екі себет,

Билингвалдық компонент: орман- лес, саңырауқұлақ- грибы, құлпынай- клубника, жидек –ягода.

Ұйымдастырылған оқу қызметінің барысы

1.Ұйымдастырушылық кезеңі

Ғажайып сәт: кірпі қонаққа келеді.

Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Мен сендерге орманнан келдім.

Міне күзде келіп жетті, мен қысқа азық қылатын саңырауқұлақтар мен жидектерді теріп жүрмін.

Сендер маған жинауға көмектесіңдер ме?

Балалар біз бүгін орманға барып, кірпіге саңырауқұлақпен жидектер теруге көмектесейік.

2.Негізгі бөлім

Сендерге саңырауқұлақпен жидектерді таныстырып өтейін.

Саңырауқұлақпен жидектерді слайдтан көрсетіп, олармен таныстырамын.

- Саңырауқұлақтар түрлері өте көп.

- Саңырауқұлақтар жеуге жарамды және жарамсыз -улы болып бөлінеді.

-Шыбынжұт саңырауқұлағын жеуге болмайды.

Өткені ол улы. одан шыбындар да қорқады, шыбынжұт саңырауқұлағына шыбындар қонса болды өліп қалады.

Ал Ақ саңырауқұлақ қызыл жапырақты, қалпақшасының үстінгі бөлігі ашық қоңыр түсті болып келеді, сабағы ашық сары түсті болып келеді. Жеуге жарамды, өте бағалы саңырауқұлақ.

Жеке жұмыс: Арсен сен қандай саңырауқұлақ түрін білесің?

Жидектерді көрсетіп түсіндіріп өтемін.

Балалар, қандай жидектерді білесіңдер? Құлпынай, таңқурай, қаракат.

Қазір орманға барғанда тек жеуге жарамды саңырауқұлақты және жидектерді жинаймыз. Жарайды ма балалар?

Билингвалдық компонент: орман- лес, саңырауқұлақ- грибы, құлпынай- клубника, жидек –ягода.

Сергіту сәті.

Саңырауқұлақ болайық,

Тізе бүгіп отырайық.

Жаңбыр жауса көтеріліп,

Өсіп-өсіп алайық.

«Кім дұрыс жинайды?» дидактикалық ойыны.

Екі себетке балалар жарамды саңырауқұлақ пен жидектерді жинайды.

3.Қорытынды:

-Балалар бүгін бізге қонаққа не келді?

-Орманнан нені жинап алдық?

-Жеуге жарамды қандай саңырауқұлақтарды білесіңдер?

-Ал қандай жидектерді тердіңдер?

Жарайсыңдар, балалар. Кірпі сендерге рахмет айтып жатыр. Ол сендерге өзінің алмаларын сыйға қалдырып кетіпті.

Балаларды мадақтау.